

Samenvatting

Op basis van de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo 2015 dient het college een reële prijs vast te stellen voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend. Bij meerjarige contracten beweegt dit tarief vervolgens mee door middel van een prijsindexcijfer. De contracten hulp bij het huishouden, dagbesteding ouderen, begeleiding individueel en begeleiding groep kennen ieder hun eigen indexcijfer. In meerdere contracten signaleren aanbieders dat deze onvoldoende rekening houden met de gestegen kosten. In navolging op de contractstandaarden Jeugd adviseert de VNG, gemeenten om vanaf 2024 ook voor de Wmo dienstverlening indexatie conform de OVA (overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling)/ PPC (prijs particuliere consumptie) in te voeren. Het college heeft op basis hiervan besloten een index 6,3 en 4,91 procent toe te passen voor respectievelijk het kalenderjaar 2024 en 2025. Genoemde indexcijfers hebben betrekking op de (inkoop)opdrachten voor de dienstverlening dagbesteding ouderen, huishoudelijke hulp, begeleiding individueel en begeleiding groep. Voor de resterende contractjaren (vanaf 2026 en verder) heeft het college de intentie om het indexcijfer voor de dienstverleningsopdrachten Wmo aan te laten sluiten bij de 'passende indexering' van het Wmo budget zoals aangekondigd in de (landelijke) voorjaarsnota 2024.

Beslispunten

1. Instemmen met een (gewijzigde) indexering van 6,3% per 1 januari 2024 voor de contracten huishoudelijke hulp, dagbesteding ouderen, begeleiding individueel en begeleiding groep.
2. Instemmen met een (gewijzigde) indexering van 4,91% per 1 januari 2025 voor de contracten huishoudelijke hulp, dagbesteding ouderen, begeleiding individueel en begeleiding groep.
3. Instemmen met de intentie om vanaf 2026 de index voor de dienstverleningsopdrachten Wmo aan te laten sluiten bij de 'passende indexering' van het Wmo budget zoals aangekondigd in de voorjaarsnota 2024.

Besluit Burgemeester en Wethouders 26 augustus 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Een aantal zorgaanbieders in de regio Maastricht Heuvelland signaleert dat de tarieven voor de dienstverlening begeleiding en huishoudelijke hulp per 2024 ontoereikend zijn. De betreffende contracten lopen reeds enkele jaren. De contracten begeleiding zijn afgesloten per 1 januari 2022 en de contracten huishoudelijke hulp per 1 januari 2018. Deze contracten kennen ieder hun eigen indexcijfer. Het indexcijfer heeft bij meerjarige contracten als doel te borgen dat het tarief op een reëel prijsniveau blijft. De huidige indexering zou echter niet volstaan om de gestegen kosten te compenseren. Meerdere aanbieders vragen de gemeenten¹ daarom de tarieven per 1 januari 2024 – in afwijking van de contractuele index – verder te verhogen.

De VNG adviseert gemeenten om in voorkomende gevallen vanaf 2024 - in navolging op de contractstandaarden Jeugd - ook voor de Wmo dienstverlening indexatie conform de OVA (overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling) in te voeren.

2. Context

- Coalitieakkoord 2022-2026 “Maastricht, stad van verbondenheid”
- Sociale Visie Maastricht 2040 “Van vangnet naar trampoline”
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Algemene Maatregel van bestuur reële prijs Wmo 2015
- Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning 2023-2026 Maastricht-Heuvelland
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2019
- Centrumregeling Verwerving Wmo Ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2019
- Programmabegroting 2024

3. Gewenste situatie

Voor gemeenten geldt dat zij een brede verantwoordelijkheid dragen voor het beschikbaar en betaalbaar houden van de maatschappelijke ondersteuning.

¹ De contracten zijn afgesloten op de schaal Maastricht - Heuvelland. Het verzoek richt zich daardoor tot alle gemeenten in deze regio. De gemeente Maastricht geeft het contractmanagement vorm namens de samenwerkende gemeenten.

Beschikbaar

Financieel gezonde zorgaanbieders zijn een belangrijke voorwaarde om de continuïteit van zorg en ondersteuning in de regio te borgen en deze toekomstbestendig te maken. Zonder financiële zekerheid is er (te) weinig ruimte voor investeringen in bijvoorbeeld technologie, duurzaamheid en capaciteitsontwikkeling. Gemeenten zijn als (een van de) financiers (mede)verantwoordelijk om een gezonde bedrijfsvoering voor aanbieders mogelijk te maken. De verantwoordelijkheid van de bedrijfsvoering zelf ligt nadrukkelijk bij de aanbieders.

Betaalbaar

Gemeenten hebben daarnaast een verantwoordelijkheid voor het betaalbaar houden van de ondersteuning én een financieel (eigen) belang om zo scherp mogelijke tariefafspraken te maken. Door de financiële druk in het sociaal domein en de marktwerking leidde dit laatste in het verleden tot een groeiende praktijk van niet kostendekkende tarieven. Met name hierdoor is vanaf 2017 het betalen van een kostendekkend tarief als verplichting in de regelgeving opgenomen.² Ondanks het feit dat de term 'kostendekkend' in de regelgeving wordt gerelateerd aan de kostenstructuur van het landelijk branchegemiddelde en ondanks het verspreiden van een uniform rekenmodel (door de VNG) zijn de tariefverschillen tussen gemeenten blijven bestaan. Het wordt aan gemeenten overgelaten om samen met de zorgaanbieders op lokaal niveau overeenstemming over de tarieven te bereiken.

De afgelopen jaren is deze overeenstemming er geweest maar vanaf 2024 geldt dit niet meer in alle gevallen. In overleg met de zorgaanbieders is een oplossing gezocht en gevonden in de aanpassing van de contractuele index. Daarbij wordt aangesloten op het advies van de VNG. In lijn met de contractstandaarden Jeugd adviseert de VNG de gemeenten voor 2024 ook voor de Wmo ondersteuning de OVA-index aan te houden. In de praktijk gaat deze uit van 90% OVA (overheidsbijdrage arbeidsontwikkeling) en 10% PPC (prijs particuliere consumptie). Daarbij wordt het verschil tussen voorlopig en definitief index van het voorgaande jaar meegenomen. Deze index bedraagt per 1 januari 2024 6,3%.

	Index 2023	
--	------------	--

² Algemene Maatregel van Bestuur Reële prijs Wmo 2015; Besluit van 10 februari 2017, houdende regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van de voorziening en de continuïteit in de hulpverlening tussen de cliënt en de hulpverlener (Staatsblad 2017, nr. 55)

	Index 2024					
		Voorlopig	Definitief	Vershil ³	Voorlopig	
Overheidsbijdrage						
arbeidsontwikkeling (OVA)	90,00%	4,74%	6,36%	1,55%	4,94%	
Prijs particuliere consumptie (PPC)	10,00%	4,87%	7,02%	2,05%	2,51%	
Totaal		4,75%	6,43%	1,60%	4,70%	6,30%

Houdbaarheid

De OVA (en de door het CPB geraamde prijsontwikkeling) wordt reeds lange tijd door de Nederlandse zorgautoriteit gebruikt voor het indexeren van de tarieven binnen de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg. De rijksoverheid heeft hier reeds sedert 1999 met de zorgwerkgevers afspraken over gemaakt (het zogenaamde OVA-convenant). Het OVA-percentage voor indexering is in principe ook het kader waarbinnen werkgevers en werknemers in de zorg loonafspraken in de cao's vastlegden. Voor de VNG was en is dat (mede) een reden om gemeenten te adviseren dit percentage ook toe te passen bij de indexering van de Jeugdhulp- en Wmo-tarieven.

Hetzij opgemerkt dat door de inflatie en de tekorten op de arbeidsmarkt van zorg en welzijn het steeds vaker voorkomt dat werkgevers en werknemers afspraken die boven het OVA-percentage uitstijgen. De houdbaarheid van deze index naar de toekomst toe staat daarmee onder druk.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing

³ Het verschil in deze kolom bestaat uit het verschil tussen het definitieve en voorlopig indexcijfer van het voorgaande jaar en wordt meegenomen in het lopende jaar.

8. Financiën

De dienstverlening waar het over gaat is vrijgesteld van btw.

Beschikbare budget versus loonkostenontwikkeling

Het VNG advies om met de verschillende contracten aan te sluiten op de OVA / PPC index komt mede voort uit het gegeven dat het percentage waarmee het accres in het gemeentefonds de afgelopen jaren toenam aansluit bij het OVA-percentage.

De contracten dagbesteding ouderen, begeleiding individueel, begeleiding groep en huishoudelijke hulp kennen verschillende index bepalingen. Mede hierdoor is de impact van de invoering van de OVA-index ook verschillend. In zijn algemeenheid geldt dat in alle gevallen de OVA-index (6,3%) hoger ligt dan de begrotingsindex (3,9%). De negatieve gevolgen van deze discrepantie kunnen jaarlijks terugkeren indien de begrotingsindex elk jaar afwijkt van de OVA-index.

Er ontstaat een risico voor de beschikbaarheid en betaalbaarheid van zorg als de loonkostenontwikkeling afwijkt van het beschikbare budget. Dit is ook de voornaamste reden geweest om het OVA-convenant af te sluiten. Ook vanuit de gedachte dat de overheid en de werkgevers er ieder vanuit hun verantwoordelijkheid baat hebben om een marktconforme loonkostenontwikkeling mogelijk te maken.

Huishoudelijke hulp

De uurtarieven van de opdracht huishoudelijke hulp worden op basis van de huidige indexbepaling gedurende de contractperiode geïndexeerd op basis van de loonontwikkelingen in de CAO VVT. Dit kan meerdere keren per jaar gebeuren afhankelijk van de data van de loonaanpassingen in de cao.

Het gemiddeld uurtarief over 2023 bedroeg € 33,45. Toepassing van de huidige contractindex leidt tot een gemiddeld tarief van € 36,16 voor 2024 (+8,10%). Aanbieders hebben aangegeven hier niet mee akkoord te gaan. Zij argumenteren dat de onderliggende percentages van onze huidige berekening op meerdere keuzeparameters te laag zijn.

Onderstaande analyse bevestigt dit.

De afwijkingen zitten in de volgende variabelen:

Variabele	Eigen waarde	Rekentool (branchegemiddelde)
Opslag Sociale Lasten	25,4%	26,5%
OP premie	23,5%	25,8%
AOW Franchise	€12.770	€15.816
AP Franchise	€21.430	€26.819
WAO/WIA	5%	7,54%
ZVW	4,7%	6,57%
Ziekteverzuim	6,5%	8,83%
Overhead personeel	9,8%	10,1%
Materiële overhead	5,6%	5,3%
Overige personele kosten	2%	2,8%

Uit een inventarisatie bij andere gemeenten blijkt bovendien dat ons tarief lager ligt dan de uurtarieven die elders worden betaald; Midden Limburg € 37,20, Eindhoven € 37,20, Zwartewaterland € 37,30, Tilburg € 38,39.⁴ Ook het tarief huishoudelijke hulp in de Wet langdurige zorg⁵ – (ongeveer) € 37,95 - ligt een stuk hoger.

Op basis hiervan oordeelt het contractregieteam dat het tarief dat voortkomt uit het huidige indexcijfer onvoldoende is en daardoor niet meer voldoet aan de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo 2015.

Als oplossing wordt voorgesteld voor kalenderjaar 2024 een afwijkende index gebaseerd op de OVA-index toe te passen. Dit resulteert in een jaartarief van € 37,18 per 1 januari 2024 (+ 11,16%).

Daarmee conformeren we ons aan het advies van de VNG, brengen we ons tarief op het niveau van dat van andere gemeenten en voldoen we aan de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo 2015.

⁴ Vergelijking met de tarieven van Heerlen (trajectfinanciering) en Sittard-Geleen (tarief per aanbieder) kan vanwege de afwijkende bekostigingssystematiek niet worden gemaakt.

⁵ In de Wet langdurige zorg wordt doorgaans op 95% van het NZA-tarief huishoudelijke hulp 2024 betaald, zijnde € 39,74.

Bij de dienstverlening huishoudelijke hulp is de impact van het aanpassen van de index het grootst. De procentuele stijging van het gemiddeld tarief is (eenmalig) groter dan 6,3% omdat het nieuwe indexcijfer per 1 januari wordt toegepast op het eindtarief van 2023. Dit is het tarief per 1 oktober 2023 en bedraagt € 34,98.

Financiële impact

Huishoudelijke hulp					
Jaar	2023	2024		2025 e.v.	Impact
		Huidig	OVA-index		
Index		8,10%	11,16%		
Gemiddeld uurtarief (p)	€ 33,45	€ 36,16	€ 37,18		
Aantal uren (q)	419.750	437.782	437.782		
Uitgaven (ZIN)	€ 14.039.180	€ 15.830.194	€ 16.276.732		€ -446.538
Begroting ZIN		€ 14.878.243	€ 14.878.243	€ 14.878.243	
Begrotingseffect		€ -951.951	€ -1.398.489		

Bij de Berap 1 wordt het nadeel op de dienstverlening huishoudelijke hulp geprognosticeerd op € 1,421 mln. Bij deze prognose wordt al rekening gehouden met invoering van de dit nieuwe index percentage. De afwijking met het begrotingseffect in onderhavig overzicht komt voort uit het feit dat bij de Berap ook de PGB-dienstverlening huishoudelijke hulp is begrepen.

Begeleiding groep

Binnen de dienstverlening begeleiding groep vallen twee opdrachten: begeleiding groep voor ouderen en begeleiding groep GGZ. Indexering van de opdracht begeleiding groep voor ouderen vindt plaats op basis van de jaarmutatatie materiele overheidsconsumptie (IMOC). Er ligt hier geen verzoek van aanbieders tot aanpassing. Op basis van de inhoudelijke argumenten voor het volgen van de OVA-index en mede naar aanleiding van het VNG-advies, wordt voorgesteld ook hier voor kalenderjaar 2024 de index aan te passen.

De opdrachten begeleiding groep GGZ wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het voorlopige Nza indexcijfer voor het daaropvolgende jaar in een in het verleden vastgestelde verhouding van personele kosten (80%) en materiële kosten (20%). Hier ligt een nadrukkelijk verzoek van enkele aanbieders om de OVA-index toe te passen. De huidige index bepaling houdt volgens hen onvoldoende rekening met de gestegen kosten. Het contractregieteam oordeelt deze argumenten als

steekhoudend met name omdat er nu geen rekening wordt gehouden met de verschillen tussen voorlopige en definitieve index. Gelet hierop en de inhoudelijke argumenten voor het toepassen van de OVA-index als contractstandaard, wordt voorgesteld ook bij de dienstverlening begeleiding groep voor kalenderjaar 2024 de index aan te passen.

Financiële impact

Begeleiding groep					
Jaar	2023	2024		2025 e.v.	Impact
Index		Huidig	OVA /PPC		
		4,45% (4,80%)	6,30%		
Uitgaven ZIN	€ 4.044.911	€ 4.231.719	€ 4.299.741		€ -68.022
Begroting		€ 4.429.257	€ 4.429.257	€ 4.429.257	
Begrotingseffect		€ 197.538	€ 129.516		

De uitgaven begeleiding groep vallen – rekening houdend met de 6.3% index - binnen de meerjarenbegroting. Bij de Berap 1 wordt het voordeel op de dienstverlening begeleiding groep geprognoseerd op € 219K. Bij deze prognose wordt al rekening gehouden met invoering van de nieuwe index. De afwijking met het begrotingseffect in onderhavig overzicht komt voort uit het feit dat bij de Berap ook de PGB-dienstverlening begeleiding groep is begrepen.

Begeleiding individueel

De tarieven begeleiding individueel worden op basis van de huidige indexbepaling vanaf 2023 jaarlijks geïndexeerd op basis van het voorlopige Nza indexcijfer voor het daaropvolgende jaar in een in het verleden vastgestelde verhouding van personele kosten (80%) en materiële kosten (20%). Hier ligt een nadrukkelijk verzoek van enkele aanbieders om de OVA-index toe te passen. De huidige index bepaling houdt volgens hen onvoldoende rekening met de gestegen kosten. Het contractregieteam oordeelt deze argumenten als steekhoudend met name omdat er nu geen rekening wordt gehouden met de verschillen tussen voorlopige en definitieve index. Gelet hierop en de inhoudelijke argumenten voor het toepassen van de OVA-index als contractstandaard, wordt voorgesteld ook hier voor kalenderjaar 2024 de index aan te passen.

Financiële impact

Begeleiding individueel					
Jaar	2023	2024		2025 e.v.	Impact
Index		4,45%	6,30%		
Uitgaven ZIN	€ 9.791.654	€ 10.227.383	€ 10.408.528		€ -181.146
Begroting		€ 10.544.811	€ 10.544.811	€ 10.544.811	
Begrotingseffect		€ 317.428	€ 136.283		

De uitgaven begeleiding individueel vallen – rekening houdend met de 6.3%-index - binnen de meerjarenbegroting. Bij de Berap 1 wordt een voordeel op de dienstverlening begeleiding individueel geprognoseerd van € 311K. Bij deze prognose wordt al rekening gehouden met invoering van de nieuwe index. De afwijking met het begrotingseffect in onderhavig overzicht komt voort uit het feit dat bij de Berap ook de PGB-dienstverlening begeleiding individueel is begrepen.

Aanbestedingen

De aanpassing van het indexcijfer in de verschillende contracten behelst geen wezenlijke wijziging in de zin van de Aanbestedingswet omwille van de volgende redenen:

- De aanpassing van de indexeringsystematiek zou niet hebben geleid tot toelating van andere inschrijvers of tot de keuze voor een andere inschrijving, als deze aangepaste indexeringsystematiek was opgenomen in de oorspronkelijke aanbestedingsstukken;
- De opdrachten worden niet uitgebreid tot werken, leveringen of diensten die oorspronkelijk niet waren opgenomen. Met andere woorden, door de aanpassing van de indexeringsystematiek wordt de opdracht niet uitgebreid tot een andere (meer omvattende) opdracht;
- De aangepaste indexeringsystematiek geldt voor alle gecontracteerde aanbieders, waardoor niet slechts één aanbieder wordt bevoordeeld (ten opzichte van de overige gecontracteerde aanbieders) en daarmee het economisch evenwicht van de overeenkomst wijzigt.
- De noodzaak tot aanpassing van de indexering komt voort uit verplichting uit hoofde van de AMvB reële prijs Wmo 2015.

In het kader van transparantie wordt de aanpassing van de contractbepalingen gepubliceerd op Tendered.

9. Participatie tot heden

Het voorgelegde voorstel is in overleg met (een deel van de) gecontracteerde aanbieders tot stand gekomen. In het bijzonder met de strategische partners voor de Wmo Begeleiding, de Algemeen toegankelijke dagbesteding voor Ouderen (AtvBG) en de outputgerichte aanbieders. Met de vier (4) gecontracteerde HbH-aanbieders is dit voorstel gedeeld, waarvan – op één aanbieder na – drie (3) aanbieders akkoord zijn gegaan, met de onderhavige voorgestelde indexeringssystematiek.

10. Voorstel

1. Instemmen met een (gewijzigde) indexering van 6,3% per 1 januari 2024 voor de contracten huishoudelijke hulp, dagbesteding ouderen, begeleiding individueel en begeleiding groep.
2. Instemmen met een (gewijzigde) indexering van 4,91% per 1 januari 2025 voor de contracten huishoudelijke hulp, dagbesteding ouderen, begeleiding individueel en begeleiding groep.
3. Instemmen met de intentie om vanaf 2026 de index voor de dienstverleningsopdrachten Wmo aan te laten sluiten bij de 'passende indexering' van het Wmo budget zoals aangekondigd in de voorjaarsnota 2024.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming wordt de nieuwe prijsindex door middel van addenda op de gesloten raamovereenkomsten opgenomen in de lopende contracten voor de dienstverlening dagbesteding ouderen, huishoudelijke hulp en begeleiding individueel en groep. De OVA-index vervangt de bestaande indexbepalingen voor het kalenderjaar 2024 en treedt met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2024. De nieuwe tarieven worden aan weerszijde van de opdrachten verwerkt in de betalingsapplicatie ten behoeve van het declaratieproces.